

[Stinus]

ers og olieselskabers fortsatte transporter og salg af olie til Sydafrika.

Vi glæder os også over, at regeringen har fremsat forslag til lov om forbud mod nye danske investeringer i Sydafrika, selv om vi ikke finder forslaget vidtgående nok. Siden vi sidst debatterede Sydafrika i folketinget, er der fremkommet nye afsløringer af våbentransporter til Sydafrika på danskejede skibe. Ikke alene er der her tale om en grov overtrædelse af FNs våbenembargo, men der er tale om en moralsk forkastelig handling, som bør kunne straffes hårdere, end lovgivningen nu giver mulighed for. Den strengeste straf for disse spekulanter i våbentransport vil nok være, om man i højere grad end nu kan ramme dem på det, de selv sætter højere end menneskelige moralbegreber: pengepungen.

Når der i folketinget fremsættes forslag om skærpede sanktioner mod Sydafrika, argumenteres der altid mod dette med, at det ikke nytter noget, at Danmark sanktionerer alene – til trods for de gode hensigter og principper, vi bekender os til, når vi stemmer for resolutioner i FN. Det er rigtigt, at danske sanktioner næppe har den store virkning i Sydafrika, men indtryk gør de da; det viser reaktioner i Sydafrika på det danske forslag om investeringsforbud. Dertil kommer givetvis en vis afsmitning på holdningen i andre lande, og det gør ikke noget, at Danmark går foran og viser vej.

Vi vil da gerne tro, at den klare danske holdning til apartheidsystemet spiller en rolle i forholdet til vores EF-partnere. I den sammenhæng vil jeg gerne sige, at det radikale venstre var meget tilfreds med EF-erklæringen fra Dublinmødet.

Den danske holdning spiller utvivlsomt også en rolle i forhold til de nordiske lande, på samme måde som initiativer i disse lande gør indtryk på os. Helt konkret tænker jeg f.eks. på det krav om en handlingsplan for at afvikle Norges handel med Sydafrika og for en nedtrapning af andet økonomisk samkvem med landet, som er fremsat af bl.a. de norske biskopper, fagbevægelsen og et antal stortingsrepræsentanter. Bl.a. på baggrund af dette norske krav finder det radikale venstre nu tiden inde til, at der udarbejdes en ny fællesnordisk handlingsplan til afvikling af de handelsmæssige forbindelser med Sydafrika, og vi vil gerne opfordre udenrigsministeren til at få dette konkrete punkt sat på

dagsordenen for det nordiske udenrigsministermøde i Helsingfors den 28. og 29. ds.

En sådan ny handlingsplan må bl.a. indeholde krav om et effektivt stop for nye investeringer i Sydafrika, stop for nordiske rederi- besejling af sydafrikanske havne samt stop for fødevarer- og anden import fra Sydafrika. En sådan ny, udvidet handlingsplan vil være i overensstemmelse med de nordiske udenrigsministres erklæring ved vedtagelsen af det nugældende handlingsprogram i marts 1978 om, at handlingsprogrammet gradvis ville blive udvidet med nye foranstaltninger, og det må i øvrigt også være i overensstemmelse med den danske udenrigsministers udtrykte ønske om, at Danmark ikke kommer til at stå alene. Vi tror altså, at en forstærket nordisk indsats vil have en afsmittende virkning på andre lande, og vi ser meget gerne et dansk initiativ i den henseende. Vi føler os overbeviste om, at der vil være et positivt respons fra de øvrige nordiske lande.

Det radikale venstre ser også gerne danske eller nordiske initiativer i videre international sammenhæng, hvor tiden til skærpede sanktioner måske også er ved at modnes. De antiapartheid demonstrationer, vi har oplevet i USA, i Washington foran den sydafrikanske ambassade og i en række andre storbyer, er opmuntrende tegn på bevægelse i det amerikanske samfund, og af endnu større betydning er naturligvis de politiske tilkendegivelser fra kongressen over for præsident Reagan, hvis »constructive engagement«-politik over for Sydafrika, specielt når det drejer sig om Namibia, ikke har ført til resultater. Meget tyder på, at kongressen er ved at miste tålmodigheden over for Sydafrika, og der tales nu åbenlyst fra ansvarlig side om »disinvestment« i Sydafrika.

Bemærkelsesværdigt er også det holdningsskifte, som har fundet sted i de store sydafrikanske erhvervsorganisationer inden for handel og industri, givetvis i vid udstrækning af frygt for netop amerikansk og anden vestlig »disinvestment«. Ikke mindst de store erhvervsorganisationer kan komme til at præge udviklingen i Sydafrika afgørende, og uanset bevæggrundene er der grund til at glæde sig over, at de nu taler om meningsfuld deltagelse og stemmeret for sorte i det politiske system, sydafrikansk statsborgerskab for alle indbyggere, mulighed for sorte